

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 203 4407, faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai

2020-07- Nr. (22.2-24E)3-
Į 2020-07-03 Nr. R2-(RPS)-3931

DĖL PAJĖGUMŲ AUKCIONŲ NUOSTATŲ VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) išnagrinėjo 2020 m. liepos 3 d. raštu R2-(RPS)-3931 viešajai konsultacijai pateiktą Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) nutarimo „Dėl Pajėgumų aukcionų nuostatų patvirtinimo“, kuriuo tvirtinami Pajėgumų aukcionų nuostatai (toliau – Nuostatai), projektą ir teikia šias pastabas:

1. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 7, 9, 18, 31 ir 78 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo dešimtuoju¹ skirsniu įstatymo Nr. XIII-3020 nuostatos taikomos asmenims nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantiems ir (ar) sutelktiems esamus ir (ar) planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, todėl atitinkamai siūlome patikslinti Nuostatų 30, 37, 38, 42, 44, 45 punktus ir 1 priedą.

2. Atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo 70⁴ straipsnio 10 dalį, kuri nustato, kad perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatytais *terminais* ir tvarka, Tarybai pateikia informaciją apie įvykusį pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną, siūlome papildyti Nuostatų 11.3 papunktį nurodant terminą per kurį perdavimus sistemos operatorius pateiks Tarybai informaciją apie įvykusį pajėgumų aukcioną.

3. Siūlome patikslinti Nuostatų 37.2 papunktį, nurodant konkrečias Elektros energetikos įstatymo 70³ straipsnio dalis pagal kurias bus vertinamas asmenų atitikis kvalifikaciniams reikalavimams.

4. Vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 70³ straipsnio 7 dalimi siūlome įvertinti Nuostatų 42 punkto formuluotę: „perdavimo sistemos operatorius gali paprašyti pateikti“ ir patikslinti ar perdavimo sistemos operatorius, nustatęs, kad asmuo kvalifikacinės atrankos metu pateikė ne visus kvalifikacinei atrankai reikiamus dokumentus ar informaciją, ar esant neatitikimų pateiktuose dokumentuose, pagrindžiančiuose asmenų ir jų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams, visais atvejais prašys pateikti trūkstamą informaciją.

5. Atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo 70³ straipsnio 5 dalį, kurioje nustatyta, kad Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais skirstomųjų tinklų operatorius įvertina ir pateikia vertinimą dėl asmenų atitikties Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams (ne visiems kvalifikaciniams reikalavimams), atitinkamai siūlome patikslinti Nuostatų 44 punktą.

6. Siūlome įvertinti Nuostatų 45 punkto formuluotę ir ją patikslinti ar perdavimo sistemos operatorius atliks visų pajėgumų aukcione ketinančių dalyvauti asmenų ir jų pajėgumus užtikrinančių įrenginių bei pajėgumus užtikrinančių įrenginių suformuotų pajėgumų aukciono vienetų atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams vertinimą ar tik tų asmenų, kurie nenurodyti Nuostatų 44 punkte.

7. Atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo 70³ straipsnio 9 dalį, kurioje nustatyta, kad užbaigęs kvalifikacinę atranką, perdavimo sistemos operatorius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir *terminais* informuoja kvalifikacinės atrankos reikalavimus atitinkančius asmenis apie jų atitiktį kvalifikacinės atrankos reikalavimams ir *įrašo juos į* Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą kaip

asmenis, atitinkančius kvalifikacinės atrankos reikalavimus, siūlome Nuostatų 45 punkte nurodyti terminą per kurį perdavimo sistemos operatorius turi informuoti asmenį ir papildyti Nuostatus nuostatomis apie asmenų atitinkančių kvalifikacinius reikalavimus įrašymą į Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą.

8. Atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo 70³ straipsnio 8 dalį, kurioje nustatyta, kad perdavimo sistemos operatorius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir *terminais turi informuoti asmenis* apie jų neatitiktą kvalifikacinės atrankos reikalavimams, siūlome Nuostatuose nurodyti, kad asmuo neatitinkantis kvalifikacinių reikalavimų ne tik įrašomas į registrą kaip neatitinkantis kvalifikacinių reikalavimų, bet ir apie tai nustatytais terminais yra informuojamas perdavimo sistemos operatoriaus.

9. Atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 28 punktą, kuris nustato, kad Taryba skelbia išvadą apie įvykusio pajėgumų aukciono procedūrų atitiktą teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos, įvertintai pagal pajėgumų aukciono rezultatus, siūlome atitinkamai patikslinti Nuostatų 11.4 ir 50 punktus.

10. Atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo 70⁴ straipsnio 10 dalį, kuri nustato, kad perdavimo sistemos operatorius savo interneto svetainėje turi skelbti informaciją ne tik apie juridinius asmenis, kurie laimėjo pajėgumų aukcioną, bet ir apie fizinius asmenis, siūlome atitinkamai patikslinti Nuostatų 50 punktą.

11. Svarstyti nuostatuose numatomo Pakartotinio pajėgumų aukciono (Nuostatų 53-55 punktai) teisinis pagrindimas vadovaujantis Elektros energetikos įstatymu. Atkreiptinas dėmesys, kad nuostatų 53 punkte minimas Nuostatų 12.2 papunktis nenustato pajėgumų aukcionų nutraukimo pagrindų. Taip pat svarstyti ar tuomet neturėtų būti nustatyti aiškūs terminai per kiek laiko nuo pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono neįvykimo ar jo nutraukimo turi būti organizuojamas pakartotinis pajėgumų aukcionas ir kokiomis sąlygomis (pvz. ar perskaičiuojami paskirstomi pajėgumai, ar Taryba turi pareigą prieš šį aukcioną paskelbti pajėgumų aukcione taikomas didžiausias kainų ribas esamus ir planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius valdantiems asmenims ir pan.).

12. Vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 70⁶ straipsnio 5 dalimi, pajėgumų vykdytojas pajėgumų užtikrinimo prievolę perleisti gali iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios arba pajėgumų pateikimo laikotarpio metu, o perdavimo sistemos operatorius turi atsisakyti savo teisių ir grąžinti dalį ar visą prievolių įvykdymo užtikrinimą pajėgumų vykdytojui ne vėliau kaip per 10 dienų nuo pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios. Atsižvelgiant į tai, tikslintinas Nuostatų 64 punktas, numatant kad pajėgumų užtikrinimo prievolę perimantis asmuo turi pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą tik jei pajėgumų užtikrinimo prievolė perleidžiama iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios, nes kitu momentu perdavimo sistemos operatorius neturi teisės reikalauti jam pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimo, nes kitiems pajėgumų vykdytojams prievolių įvykdymo užtikrinimas jau bus grąžintas.

13. Siūlytina pakartotinai įvertinti ar Nuostatų 63.1.4 ir 71 punktuose neturėtų būti nurodomas minimalus ribinių pajėgumų dydis, o ne minimalus pajėgumų dydis.

14. Neaiškus Nuostatų 73 punkto taikymo momentas. Ar bandomąjį pajėgumus užtikrinančio įrenginio testą (gal būt ir bandymą) ketinantis perimti pajėgumų užtikrinimo prievolę asmuo turi atlikti iki Nuostatų 63 punkte numatytų veiksmų ar jau pateikus prašymą. Ar Nuostatų 73 punkte nurodomas testas ir bus pagrindžiantis dokumentas, kad pajėgumų užtikrinimo prievolę perimsiantis subjektas yra pajėgus ją perimti, kaip nustatyta 63.1.1 papunktyje.

Atkreiptinas dėmesys, kad Nuostatų 73 punkte pateikiamos netikslios nuorodos į „pajėgumų aukcionuose laimėtus pajėgumus atitinkantį kiekį“, nes asmuo ketinantis perimti pajėgumų užtikrinimo prievolę nebus šių pajėgumų laimėjęs pajėgumų aukcione. Siūlome nurodyti, kad asmuo, ketinantis perimti pajėgumų užtikrinimo prievolę, turi pateikti ne mažesnę nei 80 proc. viso pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą perduodančio pajėgumų vykdytojo pajėgumų aukcionuose laimėtų pajėgumų atitinkantį kiekį. Taip pat pastebėtina, kad asmuo ketinantis perimti pajėgumų užtikrinimo prievolę gali pageidauti perimti tik dalį kito asmens laimėtų pajėgumų.

15. Taip pat atkreiptinas dėmesys kad kritinio sistemos laikotarpiu jau turėtų būti perėmęs pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą, todėl atitinkamai siūlome patikslinti Nuostatų 73 punktą.

Svarstyti ar Nuostatų 74 punktas neturėtų būti taikomas ir asmenims, dalyvaujantiems pajėgumų aukcione bei pajėgumų vykdytojams, o ne tik aukciono laimėtojams.

16. Siekiant tinkamai įgyvendinti Elektros energetikos įstatymo 70² straipsnio 7 dalies ir 70⁴ straipsnio 8 dalies nuostatas, siūlome papildyti Nuostatus ir numatyti, kad visi Lietuvos Respublikos asmenys nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys ir (ar) sutelkiantys esamus ir (ar) planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius (esamus, rekonstruojamus, naujus) ir ketinantys dalyvauti pajėgumų aukcionuose su šiais įrenginiais, turi pateikti informaciją ir (ar) dokumentus pagrindžiančius apie energetikos inovacijų įgyvendinimą šiuose elektros įrenginiuose, įtrauktuose į pasiūlymo apimtį. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 11 dalies 33 punkte nustatyta, kad <... Taryba skatina energetikos inovacijas, savo leidžiamuose teisės aktuose nustatydama energetikos inovacijų kriterijus ir šioms inovacijoms vystyti palankias taisykles, skatinimo mechanizmus energetikos įmonėms ir kitiems asmenims...>, atsižvelgiant į tai, siūlytina apsvarstyti galimybę Nuostatuose ir (ar) kituose teisės aktuose nustatyti, kad aukščiau nurodyta informacija ir (ar) dokumentai pagrindžiantys apie energetikos inovacijų įgyvendinimą elektros įrenginiuose būtų išduodami Tarybos nustatyta tvarka, įvertinus Tarybos patvirtintus energetikos inovacijų kriterijus.

Kitų valstybės narių, kurių elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, asmenys ketinantys dalyvauti pajėgumų aukcionuose turi pateikti tos valstybės narės kompetentingų institucijų patvirtintus dokumentus, pagrindžiančius energetikos inovacijų įgyvendinimą pajėgumus užtikrinančiame įrenginyje (įrenginiuose), įtrauktime (įtrauktuose) į pasiūlymo apimtį. Siūlytina, kad šių nuostatų įgyvendinimas taip pat būtų aptartas ir perdavimo sistemos operatoriaus sudaromuose susitarimuose su atitinkamos kitos valstybės narės perdavimo sistemos operatoriumi.

Taip pat siūlome papildyti Nuostatus ir numatyti, kad šie asmenys taip pat turi pateikti informaciją ir (ar) dokumentus, pagrindžiančius ne tik pajėgumus užtikrinančių įrenginių lankstumą, bet ir šių įrenginių santykinę taršą (anglies dioksido emisijas).

17. Atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo 70³ straipsnio 6 dalies nuostatas, siūlome papildyti Nuostatus ir numatyti, kad asmenys ketinantys dalyvauti pajėgumų aukcionuose taip pat turi pateikti informaciją ir (ar) dokumentus, kad:

- asmenys nėra gavę paramos, kurią Europos Komisija yra pripažinusi kaip neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka, išskyrus atvejus, kai neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka paramą asmenys yra gražinę bei atlyginę nuostolius ir (ar) sumokėję palūkanas teisės aktuose nustatyta tvarka arba yra suderintas ir vykdomas paramos gražinimo, nuostolių atlyginimo ir (ar) palūkanų mokėjimo grafikas;

- asmenys neturi nesumokėtų ar pradelstų sumokėti baudų už praeityje sudarytos pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties įsipareigojimų nevykdymą;

- asmenims pajėgumų pateikimo laikotarpiu bus pasibaigęs fiksuoto tarifo ir (ar) kainos priedo už jų valdomuose įrenginiuose iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą elektros energiją gavimo laikotarpis ir (ar) asmenys pajėgumų pateikimo laikotarpiu negaus valstybės paramos pajėgumus užtikrinantiems įrenginiams;

- pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžioje bus praėję 12 metų nuo valstybės paramos investicijoms į pajėgumų užtikrinimo įrenginius suteikimo.

Viceministras

Egidijus Purlys